

Reactie op nieuwe Nederlandse namen voor Belgische bijensoorten

Jens D'Haeseleer

In Hymenovaria 18 deed ik een voorstel voor de Nederlandse naamgeving voor 41 soorten wilde bijen die op de Belgische soortenlijst staan (D'Haeseleer 2018). Op dat artikel kwam uitgebreid reactie van Jelle Devalez. Hij groeide op in het Gentse (Vlaanderen), maar heeft de afgelopen jaren vooral de Estse en Griekse contreien onveilig gemaakt. Hierdoor heeft hij heel wat ervaring met bijensoorten die in onze Lage Landen slecht gekend zijn. Zijn opmerkingen waren meer dan waardevol en ik wil hem dan ook erg danken hiervoor.

Aangepaste voorstellen

- Voor *Andrena cinerea* had ik de Nederlandse naam 'Grauwe zandbij' voorgesteld. Volgens Jelle is dit een zeer algemene soort in Griekenland. Er zijn verschillende andere soorten zandbijen die onder de noemer 'grauwe zandbijen' vallen. Gezien de soort enkele kenmerken deelt met de verwante Paardenbloembij (*Andrena humilis*) stelde Jelle de naam '**Grauwe paardenbloembij**' voor.
- Ook *Andrena limata*, die als voorstel 'Roodbruine zandbij' mee kreeg is blijkbaar een algemene soort in Griekenland. Jelle's voorstel is om deze soort '**Zwartbruine zandbij**' te dopen, gezien ze hetzelfde kleurenpatroon heeft als de Zwartflankzandbij (*Andrena thoracica*).
- De groefbij *Halictus simplex* kreeg in mijn oorspronkelijk voorstel de weinig zeggende naam 'Simpel groefbij'. Na enige correspondentie kwam het voorstel om de soort simpelweg '**Simpel holkopgroefbij**' te noemen, gezien de soort verwant is aan de Holkopgroefbij (*Halictus compressus*) en de Lombardgroefbij (*Halictus langobardicus*). Vrouwtjes van deze 3 soorten zijn in het veld zelfs niet te onderscheiden van elkaar. De mannetjes van *Halictus simplex* zijn dan weer te onderscheiden van mannetjes van beide andere soorten door de smallere kaken. Bij de andere soorten is de basis van de kaken sterk 'opgeblazen'. 'Smalkaakholkopgroefbij' mag dan wel een volledige beschrijving geven van de soort, lekker

bekt die naam niet. Ik leg me dan ook neer bij het voorstel van Jelle: 'Simpel holkopgroefbij'. Soms kan het ook gewoon simpel zijn.

- *Hylaeus bifasciatus* zou beter de naam '**Rode lookmaskerbij**' krijgen, in plaats van 'Tweebandmaskerbij', wat mijn oorspronkelijk voorstel was op basis van de wetenschappelijke, Franse en Duitse naam. De soort is blijkbaar sterk gelinkt aan looksoorten, net als de Lookmaskerbij (*Hylaeus punctulatus*). De vrouwtjes zijn daarnaast ook sterk rood gekleurd. Deze naam is dan ook een stuk logischer.
- De naam 'Zwartscheengroefbij' voor *Lasioglossum nigripes* is blijkbaar bar slecht gekozen. Jelle wist me te vertellen dat het gaat om een geurgroefbij en dat deze rimpels heeft op tergiet 1. Door beide kenmerken te combineren komen we uit op '**Rimpelgeurgroefbij**'.
- Een andere groefbij, meer bepaald *Lasioglossum subfasciatum* had ik 'Blauwe groefbij' gedoopt, op basis van de Franse en Duitse naam. De soort mag dan wel een blauwe berijping hebben, net als de Berijpte geurgroefbij (*Lasioglossum albipes*), toch stelt Jelle dat de naam slecht gekozen is. Finaal kwam hij met het voorstel om deze soort 'Verscholen bandgroefbij' te noemen, aangezien de soort op veel plaatsen in Europa verdwenen is. Zelf vond ik de naam '**Berijpte bandgroefbij**' beter. Volgens Alain Pauly, dé specialist van Halictidae in België is de soort sterk bedreigd in heel Europa.
- Bij de keuze voor een naam voor *Rophitoides canus* had ik uit het oog verloren dat er reeds een Nederlandse naam voor het genus bestond, namelijk 'slurfbij'. In plaats van 'Luzernegrauwbij' willen we deze soort dan ook '**Luzerneslurfbij**' dopen.

Indien er geen reactie komt op deze voorstellen of die uit Hymenovaria 18, dan zullen deze namen zo snel mogelijk geïmplementeerd worden in www.waarnemingen.be en www.waarneming.nl. De volledige lijst staat hieronder nogmaals vermeld (Tabel 1).

Literatuur

D'Haeseleer, J., 2019. Nieuwe Nederlandse namen voor Belgische bijensoorten. - HymenoVaria 18: 33-35.

Tabel 1. Voorstellen voor Nederlandse namen van Belgische bijensoorten.

Wetenschappelijke naam	voorstel Nederlandse naam
<i>Aglaoapis tridentata</i> (Nylander, 1848)	Donkere tweetandbij
<i>Andrena anthrisci</i> Blüthgen, 1925	Kerveldwergzandbij
<i>Andrena chrysopis</i> Pérez, 1903	Aspergezandbij
<i>Andrena cinerea</i> Brullé, 1832	Grauwe paardenbloembij
<i>Andrena floricola</i> Eversmann, 1852	Mosterdwergzandbij
<i>Andrena limata</i> Smith, 1853	Roodbruine zandbij
<i>Andrena nana</i> (Kirby, 1802)	Mini-dwergzandbij
<i>Andrena potentillae</i> Panzer, 1809	Ganzerikzandbij
<i>Bombus wurflenii</i> Radoszkowski, 1859	Ruige hommelmel
<i>Ceratina cucurbitina</i> (Rossi, 1792)	Zwarte ertsbij
<i>Coelioxys emarginatus</i> Förster, 1853	Gerande kegelbij
<i>Colletes hylaeiformis</i> Eversmann, 1852	Kruisdistelzijdebij
<i>Dasygaster argentata</i> Panzer, 1809	Zilveren pluimvoetbij
<i>Halictus simplex</i> Blüthgen, 1923	Simpele holkopgroefbij
<i>Heriades rubicola</i> Pérez, 1890	Braamtronkenbij
<i>Hoplitis mitis</i> (Nylander, 1852)	Klokjesmetselbij
<i>Hylaeus bifasciatus</i> (Jurine, 1807)	Rode lookmaskerbij
<i>Hylaeus kabri</i> Förster, 1871	Kahr's maskerbij
<i>Hylaeus nigritus</i> (Fabricius, 1798)	Composietmaskerbij
<i>Hylaeus sinuatus</i> (Schenck, 1853)	Gegolfde maskerbij
<i>Lasioglossum breviventre</i> (Schenck, 1853)	Kortbuikgroefbij
<i>Lasioglossum glabriusculum</i> (Morawitz, 1872)	Rimpelgroefbij
<i>Lasioglossum interruptum</i> (Panzer, 1798)	Roodrandgroefbij
<i>Lasioglossum nigripes</i> (Lepeletier, 1841)	Rimpelgeurgroefbij
<i>Lasioglossum politum</i> (Schenck, 1853)	Glimmende groefbij
<i>Lasioglossum puncticolle</i> (Morawitz, 1872)	Groefwanggroefbij
<i>Lasioglossum subfasciatum</i> (Imhoff, 1832)	Berijpte bandgroefbij
<i>Lasioglossum subhirtum</i> (Lepeletier, 1841)	Ruige groefbij
<i>Megachile octosignata</i> Nylander, 1852	Achtvlekkige behangersbij
<i>Melitta dimidiata</i> Morawitz, 1876	Esparcetedikpoot
<i>Nomada castellana</i> Dusmet y Alonso, 1913	Castiliaanse wespbij
<i>Nomada facilis</i> Schwarz, 1967	Composietwespbij
<i>Osmia andrenoides</i> Spinola, 1808	Rode slakkenhuisbij
<i>Osmia brevicornis</i> (Fabricius, 1798)	Kruisbloemmetselbij
<i>Osmia mustelina</i> Gerstäcker, 1869	Grote rotsmetselbij
<i>Osmia pilicornis</i> Smith, 1846	Longkruidmetselbij
<i>Osmia rufohirta</i> Latreille, 1811	Rosse slakkenhuisbij
<i>Panurgus dentipes</i> Latreille, 1811	Heuphaakroetbij
<i>Rhopitoides canus</i> (Eversmann, 1852)	Luzerneslurfbij
<i>Seladonia subaurata</i> (Rossi, 1792)	Gouden bronsgroefbij
<i>Stelis odontopyga</i> Noskiewicz, 1926	Slakkenhuistubebij

Opmerking Jelle Devalez over bestaande naam

Volgens mij moet Breedkaakgroefbij (*Lasioglossum laticeps*) eigenlijk Breedkopgroefbij heten. Het is de brede kop en niet de brede kaak die kenmerkend is, daarom is het ook Breitkopf-Schmalbiene of Broad-faced Furrow Bee.